

Wooninitiatief Aut-Hôes

Zelfstandig wonen voor mensen met autisme

Aut-Hôes is een bijzonder wooninitiatief voor jongeren met autisme. Geen ouderinitiatief ditmaal, want de drijvende kracht achter dit project is een jongeman die zelf autisme heeft: Rick Ursem. Rick is ook oprichter van de vereniging Limburg-Aut.

Aut-Hôes maakt deel uit van het Proeftuinenproject van de NVA en Aedes en in dat kader reisde NVA-medewerkster Germa de Ruig onlangs af naar Herten, gemeente Roermond, waar zij sprak met de verschillende betrokken partijen.

Rick is 35 jaar en heeft werk via de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening). Hij woont nu nog bij zijn ouders in een prachtig huis in Herten. Zijn twee jongere broers hebben het huis inmiddels verlaten. Ook Rick zal op korte termijn (najaar 2011) het ouderlijk huis verlaten om zijn intrek te nemen in een nieuw appartement in het centrum van Roermond.

Toen Rick zich een aantal jaren geleden ging oriënteren op de mogelijkheden die er zijn voor jongeren met autisme in de omgeving van Roermond, bleek hij de keuze te hebben uit ambulante wonen of wonen in een groepshuis. Rick: "Dit was niet wat ik voor mijzelf in gedachten had. Ik wilde iets wat daartussenin lag, iets met volledige autonomie, een eigen plek waar je niets hoeft te delen maar waar ook andere mensen met autisme wonen, zodat je op elkaar kunt terugvallen en je ook vereenzaming kunt tegengaan. Een woonproject kan een veilige haven bieden om zelfstandig te wonen met leeftijdgenoten en biedt de mogelijkheid om je vleugels uit te slaan. Het kan de persoonlijke groei van mensen bewerkstelligen."

Zijn inspiratie waren de 'zelfstandige' woonprojecten van de stichting Be-ma in Zwolle: *Bij Elkaar Maar Apart*. Deze stichting realiseert in de omgeving van Zwolle zelfstandige woonprojecten voor mensen met autisme en is voortgekomen uit een ouderinitiatief in Zwolle.

Plannen

Om zijn plannen te verwezenlijken heeft hij onder meer contact gezocht met de plaatselijke MEE. MEE is een landelijk werkende organisatie die ondersteuning geeft aan mensen die leven met een beperking op het gebied van ontwikkeling, leren, werken, wonen etc. Daar kreeg Rick de informatie dat MEE eerst de mensen zoekt voor een wooninitiatief, dan de eisen opstelt en vervolgens op zoek gaat naar een woonplek. Wat Rick wilde was een geschikte woonplek zoeken voor (jong)volwassenen met een autisme spectrum stoornis en minimaal een gemiddelde intelligentie. Als die plek er eenmaal is, dan zouden de mensen

vanzelf wel komen, zo redeneerde hij.

Daarom is Rick medio 2006 met zijn plannen binnengelopen bij Karel Smitsmans, directeur van Wonen Roer & Maas in Roermond. Deze stond positief ten opzichte van de plannen van Rick. Op verzoek van Wonen Roer & Maas is vervolgens een formele rechtspersoon opgericht, de Stichting Aut-Hôes. De Stichting Aut-Hôes heeft als doel:

'Het fungeren als klankbord voor, alsmede het begeleiden en adviseren van personen die actief zijn om een zelfstandige aangepaste woonomgeving te creëren en in stand te houden speciaal voor (jong)volwassenen met een stoornis in het autistisch spectrum, zulks in de meest brede zin van het woord.'

Voorwaarde voor Rick was dat de stichting niet alleen uit ouders zou bestaan, maar juist uit mensen die kwaliteiten hebben op hun eigen vakgebied. Dit heeft geresulteerd in een krachtig bestuur. Het enige minpuntje voor Rick is dat er niemand met autisme in het bestuur van de Stichting Aut-Hôes zit. Rick: "Na de oprichting van de stichting sta ik meer langs de zijlijn en heeft de stichting mijn taken overgenomen. Maar dit voelt toch goed omdat het ter zake kundige mensen zijn die de kar nu trekken."

De stichting heeft de afgelopen tijd niet stilgezeten. Allereerst is er een woonvisie ontwikkeld met daarin een bewonersprofiel, een woon- en locatieprofiel en een begeleidingsprofiel.

Appartementencomplex 'De Toerist'

Het wooninitiatief Aut-Hôes heeft straks de beschikking over 10 appartementen en een gemeenschappelijke ruimte in het appartementencomplex 'De Toerist' in Roermond. Dit gebouw bestaat uit totaal 38 appartementen en ligt op loopafstand van het centrum. De bouwplannen waren al helemaal gereed toen Aut-Hôes in dit project stapte. Hierdoor konden er geen aanpassingen meer worden doorgevoerd. Rick: "Voor zover ik het nu kan beoordelen zijn de appartementen evengoed prima geschikt voor mensen met autisme. Zo zijn bijvoorbeeld de ramen voorzien van een spiegellaag (donkere tint)."

De appartementen liggen op de 3e etage (4 appartementen en

Wat is het Proeftuinenproject?

In samenwerking met Aedes, de vereniging van woningcorporaties, en het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen Zorg startte de NVA in 2010 het project "proeftuinen wonen met autisme" dat sindsdien beter bekend is als het Proeftuinenproject. De (nog op te richten) wooninitiatieven die zijn aangewezen als 'proeftuinen' zijn gekoppeld aan een regionale woningcorporatie en worden begeleid door een landelijk aangestelde projectleider. De kennis die de proeftuinen opleveren wordt onderling uitgewisseld en beschikbaar gemaakt voor nieuwe wooninitiatieven.

Meer informatie: www.woonpuntautisme.nl.

Artist impression van het appartementencomplex 'De Toerist', waarin ook de 10 appartementen van Aut-Hôes komen.

de gemeenschappelijke ruimte), 4e etage (3 appartementen) en 5e etage (3 appartementen). Omdat de appartementen niet over een balkon beschikken, had Aut-Hôes graag de beschikking gehad over een dakterras op de 4e etage, maar omdat de bestemmingsplannen al goedgekeurd waren, kon dit helaas niet meer worden gerealiseerd.

Voor de appartementen van de stichting Aut-Hôes waren 35 geïnteresseerden. Deze hebben allen een intakeformulier ontvangen en hiervan zijn er 15 geretourneerd. Na de eerste intakefase hebben 10 geïnteresseerden een tweede intakeformulier ontvangen en met deze groep is de selectiecommissie nu aan het werk. Deze commissie bestaat uit onafhankelijke personen die deskundig zijn op het gebied van autisme en zal na de gesprekken een advies uitbrengen. De stichting neemt formeel de beslissing op basis van dit advies.

Gemeenschappelijke ruimte

Rick houdt zich momenteel bezig met de gemeenschappelijke ruimte die gesitueerd is op de 3e etage van het gebouw. Dit is een ruimte die veel mogelijkheden kan bieden aan de bewoners van de 10 appartementen. Allereerst is het natuurlijk de ontmoetingsruimte voor de 10 bewoners, maar ook is het mogelijk om gezamenlijk dingen te ondernemen. Rick: "Koken voor mijzelf daar vind ik niets aan, het lijkt mij leuker om in de gezamenlijke ruimte met elkaar te koken en te eten. Ook biedt de gezamenlijke ruimte natuurlijk de mogelijkheid om bijvoorbeeld samen een abonnement op de krant te nemen of een wasmachine en wasdroger te delen. Dit laatste heeft ook als voordeel dat je meer ruimte overhoudt in je eigen appartement."

Voor de gemeenschappelijke ruimte heeft de stichting financiering nodig. Dit is lastig. Voor de komende 3 jaar is deze gewaarborgd en zullen de kosten hiervoor worden gedragen door de Provincie Limburg, de gemeente Roermond, Wonen Roer & Maas en de bouwer. In deze periode gaat de stichting op zoek naar nieuwe financiers voor deze ruimte. Het is niet mogelijk om de huurpenningen voor de gemeenschappelijke ruimte hoofdelijk om te slaan omdat dit zou inhouden dat de huurprijs voor de

bewoners te hoog zou worden en boven de huursubsidiegrens komt te liggen.

Op dit moment is Rick in gesprek met Maarten Engelman van Engelman Architecten, die zich gaat bezighouden met de inrichting van de gemeenschappelijke ruimte. Voor de inrichting van de gemeenschappelijke ruimte heeft de Stichting Aut-Hôes donaties ontvangen van verschillende fondsen en sponsors, waaronder het Oranje Fonds.

Begeleiding

De begeleiding van de bewoners van de appartementen is in handen van Focaal- expertisecentrum Autisme Spectrum Stoorissen, onderdeel van Riagg Zuid. Rick: "De mensen die straks de begeleiding op zich gaan nemen, moeten ter zake kundig zijn, het moeten vaste gezichten zijn en de begeleiders dienen hun afspraken na te komen."

Een begeleider van Focaal zal ook zitting hebben in het Bewonersplatform dat de bewoners een stem geeft in het beleid dat is opgesteld door het stichtingsbestuur.

Terugblik

Terugkijkend op de afgelopen periode zegt Rick: "Het is jammer dat alles zo lang heeft moeten duren. Al vanaf 2006 ben ik met dit woonproject bezig. Eigenlijk zouden mensen rond hun 25e het huis uit moeten gaan. Daar groeien mensen van, op zeer veel vlakken. Maar de kwaliteit van dit woonproject is belangrijker. Ik ben er trots op dat er een stichting is en dat Aut-Hôes dit jaar realiteit is."

Als tip wil Rick nog meegeven dat het om de mensen met autisme gaat en dat zij bij het woonproject betrokken moeten zijn. "Bij voorkeur zouden er geen ouders in het bestuur zitting moeten hebben, maar zou het bestuur moeten bestaan uit ter zake kundige mensen. Ouders mogen in een apart platform worden geraadpleegd. Geloof in de kracht van de mens (autist)!" ▶

Wonen Roer & Maas

Directeur Karel Smitsmans van Wonen Roer & Maas: "Wonen Roer & Maas is door Rick Ursem benaderd voor dit wooninitiatief voor mensen met autisme. Wij hadden al wel ervaring met bijvoorbeeld initiatieven voor ouderen. Wij vonden het belangrijk dat er snel een formele rechtspersoon kwam die zorg kon dragen voor de continuïteit van het project en die de belangen van de bewoners kon behartigen. De belangen van de initiatiefnemers zijn nimmer uit het oog verloren. Een aandachtspunt is de huur van de gemeenschappelijke ruimte. Er is nu voor 3 jaar financiële zekerheid, maar er is zorg voor de continuïteit. Hierbij moet je goed stilstaan, dit moet goed afgedekt worden."

Gemeente Roermond

Wim Kemp is wethouder bij de gemeente Roermond, met onder meer zorg en welzijn in zijn portefeuille. Dit woonproject is het eerste binnen Roermond dat speciaal gericht is op mensen met autisme. "De vereniging Limburg-Aut heeft medio februari 2011 contact opgenomen met de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Roermond. Onderwerp van gesprek was de (financiële) ondersteuning van het project Aut-Hôes t.b.v. de realisatie van een gemeenschappelijke ruimte waar de bewoners van het project elkaar kunnen ontmoeten en waar nodig, begeleiding kunnen ontvangen. Vanuit haar visie wil de gemeente Roermond graag projecten ondersteunen die zich richten op het stimuleren van de zelfstandigheid van haar burgers. Het project Aut-Hôes is hier een voorbeeld van. Het initiatief is genomen door iemand uit de doelgroep zelf. Mede door diens enthousiasme en inzet heeft het project zijn huidige vorm gekregen. Daarnaast is het bijzonder dat verschillende partijen (provincie Limburg, gemeente Roermond, Wonen Roer & Maas en Meulen Bouw) een bijdrage leveren aan het project, waarbij een woonappartement als ontmoetingspunt wordt ingericht en van waaruit zorg en ondersteuning worden gegeven."

Focaal – expertisecentrum Autisme Spectrum Stoornissen

Birgitta Kox is werkzaam als GZ-psycholoog en programma-leider bij Focaal, het expertisecentrum Autisme Spectrum Stoornissen van RiaggZuid, en zij is vanaf het begin betrokken geweest bij Aut-Hôes als deskundige op het gebied van autisme. Birgitta is betrokken geweest bij het opstellen van de woonvisie en maakt, samen met een begeleider van Focaal, deel uit van de selectiecommissie van de toekomstige bewoners. Het bestuur van de stichting heeft Focaal aangetrokken voor de begeleiding van de bewoners. In september zal er een eerste bijeenkomst voor de bewoners, de vertrouwenspersonen en Focaal plaatsvinden.

"Van de toekomstige bewoners zullen er een aantal zijn die al begeleiding hebben van Focaal. Anderen hebben op dit moment nog begeleiding van een andere zorgaanbieder. Per individu zal bekeken moeten worden hoe deze begeleiding er in de toekomst uit zal zien. De regie van de begeleiding zal bij

Focaal liggen, maar er kan bijvoorbeeld een geleidelijke overdracht plaatsvinden of er kan met de huidige begeleiding een taakverdeling overeengekomen worden."

Birgitta vindt het een voorwaarde dat bij dergelijke wooninitiatieven de jongeren gehoord worden: "Het is belangrijk om in de startfase van een wooninitiatief zo snel mogelijk te komen met een bestuur dat duidelijk leiding kan geven en alles kan structureren. Wanneer jongeren zelf het initiatief nemen voor een dergelijk project, is het belangrijk dat zij zich openstellen om samen met hun vertrouwenspersonen het gezamenlijke doel te realiseren. En omgekeerd: het is belangrijk dat de mensen met autisme altijd een actieve rol blijven houden en dat er naar hen geluisterd wordt".

Op 12 juli jl. werd het hoogste punt van de bouw bereikt en daarom werd op het dak de vlag gehesen door Rick Ursem, samen met wethouder Jos van Rey van de gemeente Roermond en een vertegenwoordiger van Meulen Bouw.